

Welkom

- ✓ Het webinar start om 11 uur
- ✓ Via Microsoft Livegebeurtenissen
- ✓ Volg bij voorkeur via **Microsoft Teams app**
- ✓ Of via je browser (Chrome, Firefox, Safari of Edge)

AGENTSCHAP
BINNENLANDS
BESTUUR

Vlaamse
overheid

Welkom
in de
buurt.

RASSCHAERT
ADVOCATEN

1

Welkom

mei-juni 2021
#VVSGronde

AGENTSCHAP
BINNENLANDS
BESTUUR

Vlaamse
overheid

Welkom
in de
buurt.

RASSCHAERT
ADVOCATEN

2

Enkele praktische afspraken

- ✓ Stel je vragen **via de chat**. Vermeld dan ook je naam en lokaal bestuur.
- ✓ Technische hulp? Mail naar **bruno.vanmarcke@vvsg.be**

3

VVSG Ronde van Vlaanderen 2021

19/07/2021

3

Nieuwe regels voor lokale democratie: Wat moet je weten tegen 2024?

West-Vlaanderen | dinsdag 4 mei 2021

Jan Leroy | Directeur Bestuur VVSG

Marian Verbeek | Stafmedewerker werking en organisatie VVSG

4

Inhoud

- Achtergrond en aanleiding
- Verkiezingen
- Nieuwe legislatuur
- Politieke werking
- Andere elementen

5

VVSG Ronde van Vlaanderen 2021

19/07/2021

5

Inhoud

- Achtergrond en aanleiding
 - Regeerakkoord, coronacrisis en Nieuw Wetboek Vennootschappen en Verenigingen
 - Tijdspad
 - Inwerkingtreding
- Verkiezingen
- Nieuwe legislatuur
- Politieke werking
- Andere elementen

6

VVSG Ronde van Vlaanderen 2021

19/07/2021

6

Achtergrond en aanleiding

- Vlaams regeerakkoord 30 september 2019, met o.m.:
 - Afschaffing opkomstplicht
 - Fractievorming
 - Opeenvolgend initiatiefrecht lijsttrekkers
 - Semi-automatische aanstelling burgemeester
 - Vervroegde start legislatuur
 - Constructieve motie van wantrouwen
- Coronacrisis: nood aan basis voor digitaal vergaderen
- Nieuw Wetboek vennootschappen en verenigingen 2019: impact op verzelfstandiging en samenwerking gemeenten en OCMW's

7

VVSG Ronde van Vlaanderen 2021

19/07/2021

7

Achtergrond en aanleiding

- Tijdsfad
 - 17 juli 2020: eerste principiële goedkeuring Vlaamse regering
 - 21 oktober 2020: advies VVSG
 - 9 december 2020: bespreking personeelsaspecten in Comité C1
 - 12 februari 2021: tweede principiële goedkeuring Vlaamse regering
 - 6 april 2021: advies Raad van State
 - 30 april 2021: derde principiële goedkeuring Vlaamse regering
 - 25 mei 2021: start bespreking Vlaams Parlement
- Opgelet: wijzigingen zijn dus nog mogelijk!

8

VVSG Ronde van Vlaanderen 2021

19/07/2021

8

Achtergrond en aanleiding

- Inwerkingtreding
 - Meeste elementen treden in werking in functie van verkiezingen oktober 2024 en daaropvolgende formatie en start legislatuur
 - 10 dagen na publicatie in Belgisch Staatsblad:
 - Afschaffing opkomstplicht, gewicht lijststem en verbod ronselen volmachten
 - Digitaal vergaderen
 - Constructieve motie van wantrouwen
 - Versoepelingen fusies
 - Enkele aanpassingen i.v.m. verzelfstandiging en samenwerking

Inhoud

- Achtergrond en aanleiding
- Verkiezingen
 - Opkomstplicht
 - Lijststem
 - Volmachten
 - Fracties
- Nieuwe legislatuur
- Politieke werking
- Andere elementen

Verkiezingen

- Opkomstplicht
 - Geschrapd voor gemeente- en provincieraadsverkiezingen
 - Geldt al 10 dagen na publicatie in Belgisch Staatsblad
 - Ook bij eventuele buitengewone verkiezingen
 - Concreet in 2024:
 - Opkomstplicht voor Vlaamse (federale?) en Europese verkiezingen mei-juni
 - Geen opkomstplicht voor gemeente- en provincieraadsverkiezingen 13 oktober

Verkiezingen

- Lijststem:
 - Uitbrengen van een lijststem blijft mogelijk
 - 'Verdeling pot lijststemmen' over kandidaten van hoog naar laag verdwijnt
 - Lijststemmen hebben alleen nog impact op aantal zetels voor een lijst, niet meer op wie verkozen wordt binnen de lijst
 - Je raakt voortaan dus alleen verkozen als je voldoende voorkeurstemmen achter je naam krijgt

Verkiezingen

- Volmachten:
 - Actief ronselen van volmachten wordt verboden en strafbaar
 - Neutrale informatie over volmachten blijft natuurlijk wel mogelijk
 - Geen volmacht meer op basis van 'verklaring op eer' over verblijf in buitenland (belang daalt wegens schrappen opkomstplicht)

Verkiezingen

- Fracties:
 - Vandaag: bij indienen lijst kan verklaring worden gevoegd dat verkozenen van kartellijst zullen of kunnen zetelen als twee aparte fracties, met beslissing op installatievergadering
 - Nieuw:
 - bij indienen lijst kan verklaring worden gevoegd dat verkozenen van kartellijst zullen zetelen als twee aparte fracties
 - kandidaat moet fractiekeuze vermelden

Inhoud

- Achtergrond en aanleiding
- Verkiezingen
- Nieuwe legislatuur
 - Start legislatuur
 - Initiatiefrecht voor coalitievorming
 - Semi-automatisch burgemeesterschap
- Politieke werking
- Andere elementen

15

VVSG Ronde van Vlaanderen 2021

19/07/2021

15

Nieuwe legislatuur

- Start legislatuur
 - Vandaag: installatievergadering eerste vijf werkdagen van januari
 - Nieuw:
 - installatievergadering eerste vijf werkdagen van december
 - impliceert ook inkorting van enkele andere termijnen
 - uitzondering: fusiegemeenten: installatievergadering blijft eerste werkdag januari

16

VVSG Ronde van Vlaanderen 2021

19/07/2021

16

Nieuwe legislatuur

- Initiatiefrecht voor coalitievorming
 - Opeenvolgend initiatiefrecht lijsttrekkers in afnemende volgorde lijstgrootte
 - Initiatiefrecht geldt gedurende veertien dagen
 - Start: dag na datum pv gemeenteraadsverkiezingen
 - Alleen lijsttrekker met initiatiefrecht kan geldige akte van voordracht indienen → einde van periode van initiatiefrechten
 - Initiatiefrecht gaat over naar volgende lijsttrekker bij verklaring van afstand of geen geldige akte van voordracht in lopende veertien dagen
 - Periode van initiatiefrechten eindigt 3 dagen voor installatievergadering
 - Indien geen succes: aparte verkiezing schepenen
 - Niet in Voeren en zes randgemeenten rond Brussel

17

VVSG Ronde van Vlaanderen 2021

19/07/2021

17

Nieuwe legislatuur

- Semi-automatisch burgemeesterschap
 - Vandaag: aparte akte van voordracht voor burgemeester
 - Nieuw:
 - kandidaat met meeste voorkeurstemmen in grootste fractie in coalitie wordt burgemeester
 - bij weigering of later ontslag: burgemeesterschap naar verkozenen met op een na meest voorkeurstemmen in grootste fractie in coalitie (enz.)
 - Uitzondering in fusiegemeenten (enkel eerste legislatuur):
 - burgemeester is verkozenen met meest voorkeurstemmen in grootste fractie van coalitie
 - 'akte van opvolging' mogelijk, met einddatum en opvolger burgemeester
 - Niet in Voeren en zes randgemeenten rond Brussel

18

VVSG Ronde van Vlaanderen 2021

19/07/2021

18

Nieuwe legislatuur

- Voorbeeld coalitievorming
 - Gemeenteraadsverkiezingen zondag 13 oktober 2024
 - 4 fracties met samen 25 verkozenen
 - A : 8 (A1 = lijsttrekker; A+ heeft meeste voorkeurstemmen, kan zelfde persoon zijn)
 - B : 7 (B1 = lijsttrekker; B+ heeft meeste voorkeurstemmen, kan zelfde persoon zijn)
 - C : 6 (C1 = lijsttrekker; C+ heeft meeste voorkeurstemmen, kan zelfde persoon zijn)
 - D : 4 (D1 = lijsttrekker; D+ heeft meeste voorkeurstemmen, kan zelfde persoon zijn)
 - Initiatiefrecht start officieel op maandag 14 oktober

A1 aan zet tot zondag 27 oktober

A+B= 15 zetels of A+C= 14 zetels maar ook A+B+C of A+B+D of A+C+D

→ A+ wordt burgemeester

A: 8 zetels
B: 7 zetels
C: 6 zetels
D: 4 zetels

Indien geen geldige voordracht

B1 aan zet van maandag 28 oktober tot zondag 10 november

B+C= 13 zetels of B+C+D = 17 zetels

→ B+ wordt burgemeester

Indien geen geldige voordracht

C1 aan zet van maandag 11 november tot zondag 24 november

enkel coalitie mogelijk met partijen die al eerder aan zet waren (bv. C+A of C+B of C+B+D)

→ weinig waarschijnlijk dat C+ burgemeester wordt

Indien geen geldige voordracht

D1 aan zet van maandag 25 november tot 3 dagen voor installatievergadering!

→ weinig waarschijnlijk dat het zo ver komt

Nu is het aan u!

Antwoord in de chat met:

- 'Burgemeester: ja'
- 'Burgemeester: neen'
- 'Burgemeester: weet niet'

Vandaag is de burgemeester in mijn gemeente de man of vrouw die op 14 oktober 2018 de meeste voorkeurstemmen haalde en behoort tot de grootste fractie van de meerderheid.

Inhoud

- Achtergrond en aanleiding
- Verkiezingen
- Nieuwe legislatuur
- Politieke werking
 - Constructieve motie van wantrouwen
 - Digitaal vergaderen
 - Onverenigbaarheden
- Andere elementen

Politieke werking

- Constructieve motie van wantrouwen (1)
 - Vandaag: structurele onbestuurbaarheid
 - Nieuw: constructieve motie van wantrouwen:
 - Gemeenteraad:
 - Collectieve motie: tegen volledig college, zonder toegevoegde voorzitter bijzonder comité
 - Individuele motie: tegen een of meer schepenen
 - OCMW-raad: motie tegen voorzitter bijzonder comité, toegevoegd aan college
 - Niet:
 - tegen raadsvoorzitter
 - tegen burgemeester via individuele motie

Politieke werking

- Constructieve motie van wantrouwen (2)
 - Nieuw: constructieve motie van wantrouwen:
 - Ondertekend door meerderheid raadsleden
 - Ondertekend door 2/3 van de raadsleden van elke fractie die motie steunt
 - Indiv. motie: ondertekend door 2/3 van de raadsleden van fractie gewantrouwde schepenen
 - Motie bevat ook voorstel van nieuwe (of deels dezelfde) namen
 - Onmogelijk:
 - In eerste en laatste jaar legislatuur
 - Binnen het jaar na vorige aangenomen motie
 - Niet in Voeren en zes randgemeenten rond Brussel

Politieke werking

- Digitaal vergaderen
 - Gemeenteraad, OCMW-raad, districtsraad en bijzonder comité sociale dienst:
 - Fysiek vergaderen blijft uitgangspunt
 - Huishoudelijk reglement kan keuze voor digitaal of hybride vergaderen opnemen
 - Bij keuze voor digitaal of hybride vergaderen moet huishoudelijk reglement uitzonderlijke omstandigheden voor digitaal of hybride vergaderen omschrijven
 - College, vast bureau, districtscollege: huishoudelijk reglement bepaalt of digitaal / hybride vergaderen kan en onder welke voorwaarden
 - Vlaamse regering bepaalt minimale voorwaarden voor digitaal / hybride vergaderen (bv. livestream, vaststellen aanwezigheid, garanties voor geheime stemming)

Politieke werking

- Onverenigbaarheden:
 - Nieuw: onverenigbaarheid tussen raadslid en leidend ambtenaar van:
 - huisvestingsmaatschappij tot wiens werkgebied gemeente behoort
 - intergemeentelijk samenwerkingsverband waaraan gemeente deelneemt
 - Nieuw: districtsraadslid kan lid zijn bijzonder comité sociale dienst

Inhoud

- Achtergrond en aanleiding
- Verkiezingen
- Nieuwe legislatuur
- Politieke werking
- **Andere elementen**
 - Fusies
 - Verzelfstandiging en samenwerking

27

VVSG Ronde van Vlaanderen 2021

19/07/2021

27

Andere elementen

- **Fusies:**
 - Soepeler aanpassing straatnamen
 - voor zover noodzakelijk voor fusie
 - ten minste brief naar bewoners betrokken straten
 - Gemeenteraden kunnen transitie manager aanstellen
 - Flexibele uittreding uit intergemeentelijke samenwerkingsverbanden
 - Meer keuze voor gemeentehuis nieuwe gemeente
 - Keuze nieuwe algemeen en financieel directeur niet beperkt tot titularissen
 - Meer mogelijkheden voor gewezen algemeen of financieel directeurs
 - Verruimde personeelsmobiliteit voorafgaand aan fusie
 - Waarborg Openruimtefonds

28

VVSG Ronde van Vlaanderen 2021

19/07/2021

28

Nu is het aan u!

Antwoord in de chat met:

- 'Fusie: ja'
- 'Fusie: neen'
- 'Fusie: weet niet':

Vandaag lopen in mijn gemeente fusiegesprekken met één of meer andere gemeenten.

29

VVSG Ronde van Vlaanderen 2021

19/07/2021

29

Andere elementen

- Verzelfstandiging en samenwerking (1):
 - Technische aanpassingen door Wetboek vennootschappen en verenigingen
 - Benelux Groepering voor Territoriale Samenwerking kan toetreden tot intergemeentelijk samenwerkingsverband
 - Uittreden wordt (met akkoord drie vierde meerderheid en eventuele schadevergoeding) mogelijk voor regiovorming
 - Dubbel presentiegeld mogelijk voor voorzitter raad van bestuur
 - Raad van bestuur kan ontbinding voorstellen bij (dreigend) negatief eigen vermogen

30

VVSG Ronde van Vlaanderen 2021

19/07/2021

30

Andere elementen

- Verzelfstandiging en samenwerking (2):
 - Vennootschap met sociaal oogmerk kan participeren in OCMW-vereniging of –vennootschap
 - Verduidelijking over overdracht gemeentepersoneel naar OCMW-vereniging waarin gemeente participeert
 - Elk lid van raad van bestuur welzijnsvereniging kan aparte stemming vragen over onderdelen beleidsrapporten

Vragenronde

- ✓ Stel je vragen via de chat.
- ✓ Vermeld je naam en lokaal bestuur.

Dank dat je erbij was!

✉ Via e-mail ontvang je deze week
een **evaluatiemail** met
de **presentatie** van dit webinar.

AGENTSCHAP
BINNENLANDS
BESTUUR

Vlaamse
overheid

Belfius

elia
| Elia Group

ethias

fluvius

MATEXI
Welkom
in de
buurt.

proximus

RASSCHAERT
ADVOCATEN

politeia

Bischoffsheimlaan 1-8
1000 Brussel

02 211 55 00

info@vvsq.be
www.vvsq.be

